

Klimat- och näringslivsdepartementet

Begäran om yttrande över promemorian Ny förordning om invasiva främmande arter dnr KN2025/01024 sista svarsdag 2025-07-03

Sammanfattning

- Länsstyrelsen i Dalarnas län är positiv till att den föreslagna förordningen, relativt den nuvarande lagstiftningen, ger en till viss del större möjlighet för myndigheten att arbeta med bekämpning av de nationellt listade arterna.
- Länsstyrelsen i Dalarnas län håller dock inte med om bedömningen att begränsning eller utrotning av nationella arter kommer att kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.
- Länsstyrelsen i Dalarnas län anser inte heller att privata fastighetsägare och företag ska ha generellt undantag från 3 kap. 1 § 8. För en kostnadseffektiv bekämpning av invasiva främmande arter och för att hålla nere kostnaderna för statens bekämpning inom sina fastigheter måste även det privata bidra.
- Länsstyrelsen i Dalarnas län ser svårigheter enligt föreslaget att på ett effektivt sätt kunna tillämpa delar av förordningens skrivelser i praktiken om t.ex. olika lagstiftning gäller för olika arter eller att avgöra vilka exemplar av arterna som sprider sig och inte.
- Kostnaderna för staten att bekämpa invasiva främmande arter på sin egen mark kommer att öka om inte också närliggande grannfastigheter tar sitt ansvar att bekämpa arterna på den nationella listan.

Länsstyrelsens ansvar för utrotnings- och hanteringsåtgärder, 4 kap. 2 §

I nuvarande förslag har länsstyrelsen en möjlighet att få besluta om att vidta utrotningsåtgärder för arter som är upptagna på den nationella förteckningen. Länsstyrelsens ansvar kommer genom detta att begränsas till en möjlighet och inte till en skyldighet. Syftet med det är att länsstyrelsen ska kunna anpassa sitt arbete utifrån rådande prioriteringar och resurser. Redan idag överstiger behovet av åtgärder de tilldelade medlen för bekämpning av invasiva arter.

För att ha en möjlighet att klara av att göra en rimlig fördelning av resurser mellan arbetet med att bekämpa invasiva arter och andra naturvårdsåtgärder, som till exempel skötsel av naturreservat och nationalparker, bedömer Länsstyrelsen i Dalarnas län (i fortsättningen Länsstyrelsen) att det behövs tillföras ytterligare resurser. Länsstyrelsen håller med andra ord inte med om bedömningen att begränsning eller utrotning av nationella arter kommer att kunna rymmas inom befintliga ramar.

Enskildas ansvar för att bekämpa invasiva främmande arter, 3 kap. 5 §

Länsstyrelsen anser att även privata fastighetsägare ska omfattas av förbudet att avsiktligt tillåta förtecknade arter att reproducera sig eller växa. Syftet med förordningen och den nationella förteckningen är att spridningen av de utpekade arterna ska minska och att den biologiska mångfalden därigenom ska främjas och miljömålen följas.

Arterna finns i stor omfattning på privat mark och på företagsfastigheter och kommer enligt förslaget till förordning att tillåtas ohindrat, passivt sprida sig till nya fastigheter samt även återta områden där bekämpningsåtgärder har utförts. Förutom att begränsning och/eller utrotning på annan mark avsevärt försvåras, så är Länsstyrelsens bedömning att det gör bekämpningsåtgärderna ekonomiskt ineffektiva.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att hänsyn även tas till framtida markägare som i framtiden kan drabbas av spridningen från nu befintliga bestånd

Länsstyrelsen bedömer att det i praktiken blir svårt att och mycket resurskrävande att utreda vilka bestånd som fanns när förordningen trädde i kraft och vilka som etablerats senare, vare sig det skett genom aktiv plantering eller genom att beståndet uppkommit oavsiktligt.

Länsstyrelsen uppfattar det som svårt att kommunikationsmässigt att ha olika lagstiftning beroende på vilken lista en art är upptagen på. Vi bedömer att det kan vara svårt för privata fastighetsägare och företag hålla reda på om arten är listad enligt EU eller enligt den nationella förteckningen och dessutom om den omfattas av hanteringsprogram eller inte. Man bör även tänka på att nationella arter senare kan komma att omfattas av EU förordning och då omfattas av hårdare lagstiftning eller hanteringsprogram. Det blir enklare att efterleva lagstiftningen om alla invasiva främmande arter som omfattas av lagstiftningen även omfattas av samma regelverk.

Länsstyrelsen i Dalarnas bedömning kring konsekvenser

Länsstyrelsen anser att spridningen av invasiva främmande arter kan komma att minska, vilket är positivt i sig, men endast i förhållande till den spridning som skett utan lagstiftning. Genom det föreslagna undantaget för privatpersoner och omformuleringen i 4 kap. 2 § från ska till får gällande arter på nationella förteckningen, kombinerat med bedömningen att myndigheternas och kommunernas arbete förväntas rymmas inom befintlig budget, ser Länsstyrelsen inte att arterna kommer att sluta sprida sig.

Övriga kommentarer

Vresros

Enligt 3 kap. 8§ punkt 1. Arten kan fortfarande sprida sig med rötter vilket gör att även frösterila hybrider kan sprida sig till nya växtplatser. Vresros bör därför även ingå i den nationella listan. Det är dessutom mycket svårt att vid tillsyn avgöra om exemplar av vresros på en växtplats är frösterila eller inte, vilket är ytterligare ett argument för att ta med samtliga vresrosvarianter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med naturvårdshandläggare Tobias Ekendahl som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post dalarna@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun, eller ring vår växel 010-225 00 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/dalarna.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/dalarna/personuppgifter